

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. Utrùm licitus sit census realis, sive perpetuus, sive temporalis, tam redimibilis, quàm irredimibilis an verò sit ufurarius & illicitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

pensionis ex re alterius percipiendæ sibi
 emit, pro centū florentis v.g. emendo sibi
 scapham frumenti, aut quinque florenos
 in singulos annos solvendo. Subdividi-
 tur autem hic consignativus census pri-
 mō in realem, qui super re aliqua frugi-
 fera constituitur, super agro v.g. horto,
 domo, &c. Ita ut pensionis solvendæ ob-
 ligatio rei illi, ad quemcunque demum
 pervenit, adhæreat; & in personalem,
 qui super certa persona constituitur, quæ
 ratione suæ artis v.g. utilitatem affert;
 & in mixtum denique, in quo tam res
 aliqua, quàm persona obligata manet,
 ita ut census talis non pereat, alterutro
 pereunte. Secundō subdividitur in cen-
 sum perpetuum, & temporalem; ille
 non finitur per mortem censuarij, sed
 transit ad hæredes; hic ad certum tan-
 tum tempus obligationem suam exen-
 dit. Tertiō subdividitur in censum fru-
 ctuarium, ex fructibus solvendum, &
 in censum pecuniarium, ex pecunia sol-
 vendum. Quartō subdividitur in cen-
 sum irredimibilem, qui ratione pacti ad-
 jecti ex neutra parte redimi potest; &
 in censum redimibilem, qui intra cer-
 tum tempus, vel absolutè, si placuerit
 v.g. venditori, aut emptori, aut utrique
 pro diversitate pacti redimi potest.

§. III.

*Utrum licitus sit census realis, sive
 perpetuus, sive temporalis, tam redimi-
 bilis, quàm irredimibilis, an verò
 sit usurarius & illicitus?*

Respondetur primò licitum esse, &
 nullam usuram includere censum
 realem, sive perpetuus ille sit, sive tem-
 poralis, sive vitalitius, sive aliter redi-
 mibilis, si per emptionem & venditio-

nem in re frugifera constitutus sit in fru-
 ctibus vel pecunia solvendus, quod
 pretium sit iustum, tale scilicet, quod
 vel lege taxatum est, vel consuetudine
 approbatum: prout constat ex c. *de
 Regimini 1. & 2. de empti. & vendi.
 inter communes*: Neque enim in-
 tractus talis est mutuum, quocirca
 cunque demum apud Germanos voca-
 tur, sed vera emptio & venditio, &
 consequenter sicut totum mutuum
 ex re aliena percipiendum esse de iure
 vendere quis potest, ita potest mutuum
 re, & vendere partem fructuum et pro-
 dio alieno, in fructibus, vel in pecunia
 solvendum, quod fit in contractu cen-
 suali reali; & quidem sive in perpetuum
 ille constitutus sit, sive ad certum tem-
 pus (quamvis enim si in perpetuum, non
 ad longum tempus census constituitur
 & ematur, plurimum septem annis
 pensiones solvendæ, pretium, quod de-
 positum est, pro jure eas percipiendi
 & ematur, plurimum septem annis
 pensiones solvendæ, pretium, quod de-
 positum est, pro jure eas percipiendi
 emitur v.g. jus autem tale mutuum pecu-
 nis & incommodis sepe obnoxium
 consequenter multo minus a iure per-
 tale, quàm pensiones solvæ, & potest
 esse inter pretium expositum, & pretium
 æqualitas sufficiens) sive irredimibilis
 ille sit, sive redimibilis (cuiusmodi sunt
 venditiones cum pacto redimendi, licet
 licitæ) ita tamen ut pro censu irredimibili
 redimibili (præfertim si pactum aliud
 rationis in se suscipiat etiam venditio)
 majus pretium solvi debeat, quoniam in cen-
 su ex parte venditoris tantum redimibilis
 cum in illo casu onus aliquod imponitur
 venditori speciale (onus scilicet ad sub-
 stantiam)

citum emptoris recipiendi jus censûs, quod vendidit, reddito pretio, pro illo jure dato, aut onus assicuracionis, transferendo scilicet censum, si res censui subiecta casu fortuito pereat, in aliam rem) quod utrumque pretio æstimabile est. Neque tamen contractus censualis utrinque redimibilis, vel saltem redimibilis ex parte emptoris, tolerari facile debet, ob intentionem usurariam, & pericula usurarum sub tali contrahendi modo sæpe latentia, & hinc tam in constitutionibus summorum Pontificum Martini V. & Calixti III. quàm in constitutione Caroli V. Augustæ in Conciliis Imperialibus anno 1548. edita, contractus tales censuales, quibus conceditur emptori facultas redimendi, prohibiti sunt ex præsumptione usurarum,

§. IV.

An licitus & iustus sit census personalis perpetuus tam irredimibilis, quàm redimibilis ex parte solius venditoris?

Quod census personalis non ita possit constitui in persona libera, ut si ea non sit solvendo, creditor possit debitorem vendere, vel servituti subicere, sicuti prædium vendi potest, & vindicari, certum est, sicuti enim homo liber non potest pignori dari cum periculo vendicionis. c. 2. de pignori. sic nec potest census, cum tali periculo, in eo constitui. Quod autem licitus & iustus sit census personalis, ita ut persona talis & ejus hæredes, si census sit perpetuus, sint obligati, ex laboribus v. g. suis & operis, ad pensionem annuam

solvendam, & censuario jus acquiratur, ad illam pensionem exigendam, sive redimibilis talis contractus sit, sive irredimibilis, consuetudo in multis provincijs recepta probat, & à paritate census realis ostenditur. Argumenta in contrarium vide apud Auctor. Metho. soluta. §. 5.

§. VI.

De conditionibus ad contractum censualem requisitis.

DE jure naturæ quatuor conditiones requiruntur, ut iustus & licitus sit contractus censualis. Primò requiritur, ut in re sufficienter frugifera, vel quæ pro tali habetur, annuus census constituatur, ut suo tempore haberi pensio possit, sive deinde in re immobili, sive mobili constituatur, modò usus illus non sit consumptio illius, & separari possit dominium ab usu rei. Secundò requiritur ut iusto pretio (de lege vel consuetudine taxata, ut dictum, vel si hæc non habeantur, juxta prudentis arbitrium) census talis vel jus ad pensionem ematur. Tercio requiritur, ut si res, ex qua pensio solvitur, reddita sit infructuosa v. g. vel omnino perierit sine culpa censuarii, censualista damnum ferat, seculo speciali assicuracionis v. g. pacto, cum enim censualista sit dominus juris percipiendi pensionem, sive census, res autem domino suo pereat, consequenter etiam hoc jus, si pereat, domino, censualistæ scilicet petire debet. Quarto denique de jure naturæ non potest res, censui subiecta, in scio censualistæ, alienari,

Ggg gg 2

nari,